

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาเรื่องการวางแผนประชาสัมพันธ์เชิงกลยุทธ์ของโครงการพัฒนาที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยในช่วงปี 2534 - 2535 : ศึกษาในแนวความคิดด้านเหตุการณ์เทียบนี้ ได้เลือกระเบียบวิธีศึกษาในลักษณะการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่ออธิบายกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเหตุการณ์เทียบ ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

โครงการพัฒนาที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยในช่วงปี 2534-2535 ที่จะนำมาศึกษานั้น คัดเลือกเพื่อศึกษาเพียง 3 โครงการคือ

1. โครงการโนเบิล พาร์ค บริหารงานโดย บริษัท โนเบิลโฮลดิ้ง จำกัด
2. โครงการเมืองทองการ์เดนส์ บริหารงานโดยบริษัท บางกอกแลนด์ จำกัด
3. โครงการธนาเพลส บริหารงานโดย บริษัท ธนาอย จำกัด

เหตุผลที่เลือกศึกษา 3 โครงการข้างต้น เนื่องจากเป็นโครงการพัฒนาที่ดินขนาดใหญ่ ภายใต้การบริหารของกลุ่มบริษัทซึ่งประกอบธุรกิจนี้อย่างจริงจัง และเพื่อพิจารณาในด้านแผนงานและกลยุทธ์ด้านการตลาด รวมทั้งการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ด้วยแล้ว พบว่ามีการจัดทำแผนงานต่างๆ เป็นระบบ มีความชัดเจน และจัดทำโดยบริษัทตัวแทนโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ดังนั้นจึงสามารถทำการศึกษาได้เป็นระบบและชัดเจน

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษามี 2 ประเภทคือ

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล
2. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

แหล่งข้อมูลประเภทบุคคลทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) แบ่งได้เป็น

1.1 นักประชาสัมพันธ์ ของโครงการพัฒนาที่ดินทั้ง 3 โครงการได้แก่

- คุณกุมารี ชินวัตร ที่ปรึกษาบริษัท โอกลีวี & เมเธอร์ พับลิค รีเลชันส์ (ประเทศไทย) จำกัด ทำหน้าที่ดำเนินงานประชาสัมพันธ์ให้กับโครงการเมืองทองการ์เดนส์ และโครงการโนเบิล พาร์ค
- คุณลัดดาวัลย์ กรินวุฒิก นักประชาสัมพันธ์ บริษัท โอกลีวี & เมเธอร์ พับลิค รีเลชันส์ (ประเทศไทย) จำกัด ทำหน้าที่ดำเนินงานประชาสัมพันธ์ให้กับโครงการเมืองทองการ์เดนส์
- ผู้วิจัย ในฐานะนักประชาสัมพันธ์ ของบริษัทโอกลีวี & เมเธอร์ พับลิค รีเลชันส์ ทำหน้าที่ดำเนินงานประชาสัมพันธ์ให้กับโครงการ โนเบิล พาร์ค
- คุณอุบลภัฏ นิสิตสุขเจริญ กรรมการผู้จัดการ บริษัท ไร่ที่แมน จำกัด ทำหน้าที่จัดงานเปิดโครงการเมืองทองการ์เดนส์และโครงการโนเบิล พาร์ค
- คุณจิตภา ชาติบัญชาชัย ผู้จัดการฝ่ายประชาสัมพันธ์ บริษัท ลินตาส (ประเทศไทย) จำกัด ทำหน้าที่ดำเนินงานประชาสัมพันธ์ให้กับโครงการธนาเพลส
- คุณเกรียงไกร กาญจนโศภิน กรรมการผู้จัดการ บริษัท อินเด็กซ์ โปรโมชัน กรุ๊ป ทำหน้าที่จัดงานเปิดโครงการให้กับโครงการธนาเพลส

1.2 สื่อมวลชน คือผู้สื่อข่าวหน้าข่าวก่อสร้าง-ที่ดินของหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจ ได้แก่

- คุณบริสุทธิ กาสินพิลา บรรณาธิการข่าวก่อสร้าง-ที่ดิน หนังสือพิมพ์ ประชาชาติธุรกิจ
- คุณอนิวัตร ประกิจวรพงษ์ บรรณาธิการข่าวก่อสร้าง-ที่ดิน หนังสือพิมพ์ ฐานเศรษฐกิจ

1.3 ลูกค้าผู้บริโภค คือ ผู้ที่เข้าร่วมและรับทราบในกิจกรรมประชาสัมพันธ์ที่โครงการพัฒนาที่ดินทั้ง 3 โครงการจัดขึ้น โดยเป็นทั้งผู้ซื้อบ้านในโครงการ และไม่ได้ซื้อบ้านในโครงการ

- คุณภูษิต เพชรชัยศรี ผู้เข้าร่วมกิจกรรมประชาสัมพันธ์และเป็นลูกค้าผู้ซื้อบ้านในโครงการ โนเบิล พาร์ค
- คุณจินตนา ดวงแก้ว ผู้เข้าร่วมกิจกรรมประชาสัมพันธ์ของโครงการเมืองทองการ์เดนส์และโครงการธนาเพลส และเป็นลูกค้าผู้ซื้อบ้านในโครงการเมืองทองการ์เดนส์
- คุณอุษา อภิศักดิ์ศิริ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมประชาสัมพันธ์ของโครงการธนาเพลส และเป็นลูกค้าผู้ซื้อบ้านในโครงการธนาเพลส

- คุณสุวรรณ พึ่งปรีดา ผู้เข้าร่วมกิจกรรมประชาสัมพันธ์ของโครงการโนเบิล พาร์ค แต่ไม่ได้ซื้อบ้านในโครงการใด

2. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

- ข่าวสถานการณ์ธุรกิจพัฒนาที่ดินโดยทั่วไปและข่าวที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาที่ดินทั้ง 3 โครงการ จากหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจมหวมดก่อสร้าง-ที่ดินและนิตยสารที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพัฒนาที่ดิน
- เอกสารแผนงานประชาสัมพันธ์โครงการโนเบิล พาร์คและโครงการเมืองทอง การ์เดนส์
- เอกสารประชาสัมพันธ์ อาทิ แฟ้มข่าวประชาสัมพันธ์ (press kits) สคริปท์ ข่าวสังคมธุรกิจ รายงานผลการส่งข่าวประชาสัมพันธ์ (clipping report) ฯลฯ ของโครงการพัฒนาที่ดินทั้ง 3 โครงการ
- แผนผังการจัดงานเปิดตัวโครงการของทั้ง 3 โครงการ
- สไลด์กิจกรรมประชาสัมพันธ์ต่างๆของทั้ง 3 โครงการ
- วิดีโอเทปงานเปิดตัวโครงการเมืองทองการ์เดนส์ และโครงการโนเบิล พาร์ค และวิดีโอเทปข่าวสังคมธุรกิจของโครงการเมืองทองการ์เดนส์และโครงการโนเบิล พาร์ค

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา แบ่งตามประเภทได้ดังนี้

1. ข้อมูลประเภทบุคคล

ในการเก็บข้อมูลประเภทบุคคลนี้ ได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยวางแผนการสัมภาษณ์ (interview guide) ไว้เพื่อเป็นแนวทางกำหนดประเด็นของข้อมูลที่ต้องการ โดยผู้วิจัยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อ่านแนวทางการสัมภาษณ์ก่อนมีการสัมภาษณ์จริง ในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ได้มีการบันทึกเทปสัมภาษณ์ ไว้เพื่อใช้อ้างอิงและเป็นการเก็บข้อมูล ได้อย่างครบถ้วน

อนึ่งมีการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ด้วยเนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านสะดวก ที่จะให้มีการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์มากกว่าการนัดหมายสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้

สอบถามและดำเนินการสัมภาษณ์ในเรื่องต่างๆ โดยละเอียดในการสัมภาษณ์หลายครั้งจนได้ข้อมูลครบถ้วนตามความต้องการในที่สุด

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีข้อได้เปรียบที่ทำให้สามารถเก็บข้อมูลได้ตามที่ต้องการ เนื่องจากผู้วิจัยเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานประชา สัมพันธ์โครงการโนเบิล พาร์คและโครงการเมืองทองการ์เดนส์ จึงนับได้ว่าการวิจัยครั้งนี้ใช้การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมด้วย โดยผู้วิจัยมีลักษณะเป็นผู้สังเกตการณ์ที่มีส่วนร่วม (participant-as-observer) ไปโดยปริยาย ทำให้ทราบข้อมูลในรายละเอียดอย่างแท้จริงจากการร่วมปฏิบัติงานจริง ๆ และสามารถรวบรวมเอกสารประชาสัมพันธที่เกี่ยข้องได้สะดวกยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้พบอุปสรรคอยู่บ้างเนื่องจากการสัมภาษณ์ในส่วนของนักประชาสัมพันธซึ่งดำเนินงานประชาสัมพันธของโครงการทั้ง 3 โครงการนั้นเป็นผู้ที่มีความชำนาญในการปฏิบัติงานประชาสัมพันธจนเป็นความเคยชิน จึงทำให้ละเอียดความสำคัญในรายละเอียดบางประการและไม่ได้จดจำขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนินงานในแต่ละครั้ง ประกอบกับผู้วิจัยเองก็เป็นนักประชาสัมพันธด้วยเช่นกัน จึงทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตระหนักอยู่เสมอว่าผู้วิจัยมีความรู้ ความเข้าใจในงานประชาสัมพันธเป็นอย่างดีอยู่แล้ว จึงทำให้ไม่กล่าวถึงรายละเอียดในการดำเนินงานเท่าที่ควร ทำให้ในระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยต้องใช้การตั้งคำถามนำและคอยย้ำถึงแนวทางของคำตอบที่ต้องการจะได้รับเพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

จากแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้ทำการเก็บรวบรวมเนื้อหาข้อมูลดังนี้

- นักประชาสัมพันธได้รวบรวมข้อมูลเรื่องการวางแผนประชาสัมพันธเชิงกลยุทธ์ขั้นตอนการปฏิบัติงานประชาสัมพันธของโครงการพัฒนาที่ดินทั้ง3โครงการที่เป็นกรณีศึกษาในทุกขั้นตอน
- สื่อมวลชนได้รวบรวมข้อมูลเรื่องนโยบายการคัดเลือกและนำเสนอข่าวประเภทก่อสร้าง-ที่ดินในหมวดก่อสร้าง-ที่ดินและการพิจารณาตีพิมพ์ข่าวประชาสัมพันธของโครงการพัฒนาที่ดิน
- ลูกค้าผู้บริโภค ได้รวบรวมข้อมูลเรื่องพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารจากการประชาสัมพันธและองค์ประกอบในการตัดสินใจซื้อโครงการ

2. ข้อมูลประเภทเอกสาร

เนื่องจากผู้วิจัยเป็นผู้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานประชาสัมพันธโครงการพัฒนาที่ดินใน 2 โครงการที่ทำการศึกษา คือ โครงการโนเบิล พาร์คและโครงการเมืองทองการ์เดนส์ ผู้วิจัยจึงสามารถเก็บรวบรวมเอกสารประชาสัมพันธต่างๆ ได้อย่างสะดวกยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารทั้งหมด นำมาแยกสรุปประเด็นเป็นหัวข้อ เพื่อนำมาใช้ศึกษาวิเคราะห์ประกอบกับข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ แหล่งข้อมูลประเภทบุคคลทั้งหมดมาศึกษาเปรียบเทียบประมวลร่วมกับข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภท เอกสาร โดยใช้วิธีการแสวงหาข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ (empiricalization) ในลักษณะที่เป็นการมองแบบ วิเคราะห์ระบบเพื่อนำมาสร้างหลักการ (principle) และข้อสรุป (generalization) ในแนวคิดของ การสร้างเหตุการณ์เทียบในการประชาสัมพันธ์โครงการพัฒนาที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่ง เนื้อหาการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. วิเคราะห์ถึงการวางแผนงานประชาสัมพันธ์เชิงกลยุทธ์ของโครงการพัฒนา ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยจากกรณีศึกษาโครงการพัฒนาที่ดิน 3 โครงการ ว่ามีรูปแบบของกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ และกระบวนการขั้นตอนการประชาสัมพันธ์อย่างไร โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการ สัมภาษณ์บุคคลประกอบกับข้อมูลเอกสารแผนงานประชาสัมพันธ์ นำมาอธิบายด้วยแนวคิดการ ประชาสัมพันธ์เพื่อการตลาด

2. วิเคราะห์ถึงการสร้างเหตุการณ์เทียบของโครงการพัฒนาที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยว่า มีรูปแบบของกิจกรรมอย่างไร และมีกระบวนการอย่างไร โดยใช้ข้อมูลสรุปจากการวิเคราะห์กรณี ศึกษาโครงการพัฒนาที่ดิน แล้วนำมาวิเคราะห์ภายใต้กรอบของแนวคิดดังนี้

- แนวคิดของเหตุการณ์เทียบ
- แนวคิดของภาพลักษณ์

การนำเสนอข้อมูล

เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูล ด้วยวิธีการพรรณนาความ (descriptive method) โดยการนำเสนอข้อมูลในลักษณะดังนี้

- ในบทที่ 4 นำเสนอข้อมูลของกิจกรรมประชาสัมพันธ์ และกระบวนการประชาสัมพันธ์เชิงกลยุทธ์ของโครงการพัฒนาที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย โดยนำเสนอแยกตาม กรณีศึกษาของ โครงการพัฒนาที่ดิน

- ในบทที่ 5 นำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการประชาสัมพันธ์เชิงกลยุทธ์ของโครงการพัฒนาที่ดินเพื่อการศึกษา ทั้ง 3 โครงการ โดยเสนอภายใต้กรอบแนวคิดของการประชาสัมพันธ์เพื่อการตลาด

- ในบทที่ 6 นำเสนอกระบวนการสร้างเหตุการณ์เทียมของโครงการพัฒนาที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย กิจกรรมประชาสัมพันธ์ในรูปแบบของเหตุการณ์เทียม โดยนำเสนอภายใต้กรอบของแนวคิดดังนี้

- แนวคิดของเหตุการณ์เทียม
- แนวคิดของภาพลักษณ์